

W

nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 4 (132) kwiecień 2022

„Dolina rzeki Grabii”

- projekty współpracy na obszarze LGD

str. 8-9

Wielkanoc

- historia i tradycja

str. 12

Odmiany owsa

- zalecane do uprawy w Łódzkiem

str. 10-11

Spis treści

Aktualności

Powrócić do domu Ojca

.....str. 3

Rolniczki motorem innowacji

.....str. 4

Specjalista doradca

Sukcesja w biznesie

.....str. 5

Samorząd rolniczy

Działania izby rolniczej

.....str. 6-7

Temat numeru

„Dolina rzeki Grabi”

.....str. 8-9

Dobre praktyki w rolnictwie

Odmiany owsa

.....str. 10-11

Ubezpieczajmy się u siebie

Agrocasco

.....str. 14

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Przepisy świąteczne

.....str. 15

Smaki i pasje z regionu

Wielkanoc: historia i zwyczaje

.....str. 12

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego
ul. Beskidzka nr 124, 91-610 Łódź
tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31,
www.izbarolnicza.lodz.pl, info@izbarolnicza.lodz.pl

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

Biura Powiatowe	Przewodniczący/ Delegat	Adres biura	Telefon/@
Bełchatów	Piotr Kociołek Janusz Frydrychowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Bełchatów	511 124 504 bpbełchatow@izbarolnicza.lodz.pl
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510 474 851 bpbrzeziny@izbarolnicza.lodz.pl
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	ul. Podrzeczna 18 99-300 Kutno, pok. 117	510 474 825 bpkutno@izbarolnicza.lodz.pl
Łask	Bronisław Węglewski Iwona Mamzer	Urząd Gminy w Łasku ul. Warszawska 14 98-100 Łask, pokój 48	510 474 871 bpłask@izbarolnicza.lodz.pl
Łęczyca	Zbigniew Marczak Krzysztof Ogórek	ul. Kaliska 9a 99-100 Łęczyca	510 474 825 bpłeczyca@izbarolnicza.lodz.pl
Łowicz	Roman Wodzyński Waldemar Wojciechowski	ul. Starościńska 1 99-400 Łowicz, pok. 213	510 474 800 bpłowicz@izbarolnicza.lodz.pl
Łódź-Wschód	Michał Owczarek Marcin Derach	ul. Beskidzka nr 124 91-610 Łódź, pok. 2	510 474 874 bpłodz-wsch@izbarolnicza.lodz.pl
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	Starostwo Powiatowe ul. Kwiatowa 1a 26-300 Opoczno, pok. C16	510 474 870 bpopoczno@izbarolnicza.lodz.pl
Pabianice	Grzegorz Antoniewski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510 474 865 bpabianice@izbarolnicza.lodz.pl
Pajęczno	Paweł Sikora Jarosław Gasiński	ul. 1 Maja 13/ 15 98-330 Pajęczno, pok. 14	510 474 813 bpajeczno@izbarolnicza.lodz.pl
Piotrków Tryb.	Janusz Terka Szymon Bogusławski	Starostwo Powiatowe Al. 3 Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510 474 861 bp Piotrkow@izbarolnicza.lodz.pl
Poddębice	Ewa Bednarek Leszek Chmielecki	GS Samopomoc Chłopska ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510 474 725 bp poddebice@izbarolnicza.lodz.pl
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6 97-500 Radomsko, pok. 210	510 474 801 bp radomsko@izbarolnicza.lodz.pl
Rawa Maz.	Sylwester Libera Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5 96-200 Rawa Maz., pok. 58	510 474 850 bp rawa@izbarolnicza.lodz.pl
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	Starostwo Powiatowe Plac Wojewódzki 3 98-200 Sieradz, pok. 309	511 124 538 bpsieradz@izbarolnicza.lodz.pl
Skierniewice	Jacek Ossowicz Roman Rosiński	ul. Konstytucji 3 Maja 6 96-100 Skierniewice	510 474 841 bpskierniewice@izbarolnicza.lodz.pl
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Paweł Rochala	ul. Św. Antoniego 41 97-200 Tomaszów Maz., pok. 11	510 474 862 bp tomaszow@izbarolnicza.lodz.pl
Wieluń	Krzysztof Wróbel Zbigniew Szudlarek	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510 474 804 bpwielun@izbarolnicza.lodz.pl
Wieruszów	Jerzy Karsznia Adam Ciećka	ul. Waryńskiego 14 98-400 Wieruszów	510 474 804 bpwieruszow@izbarolnicza.lodz.pl
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Nowak	ul. Ceramiczna 10 98-220 Zduńska Wola	510 474 793 bpzdunska.wola@izbarolnicza.lodz.pl
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczyska 24 95-100 Zgierz	510 474 738 bpzgierz@izbarolnicza.lodz.pl

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-455 Łódź ul. Żurawia 7/9	42/640-68-53, 640-68-54 lodz@tuw.pl
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski ul. Kostromska 37	44/649-69-29, 649-69-80 piotrkowtrybunalski@tuw.pl
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice ul. Jagiellońska 4	46/832-30-00, 832-36-49 skierniewice@tuw.pl
Oddział Kutnowsko-Łowicki	99-400 Łowicz ul. Zduńska 51 druga lokalizacja: 99-300 Kutno ul. Zduńska 9	46/837-00-79 lowicz@tuw.pl 24/254-17-00 kutno@tuw.pl
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, ul. Rynek 19	43/822-33-99 fax: 822-38-68 sieradz@tuw.pl
Oddział w Łęczyscu	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8	24/721-01-61 leczyca@tuw.pl
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4	44/683-51-05, 683-21-27 radomsko@tuw.pl

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja: Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197

sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama: Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce:

Centrum Kultury, Turystyki i Promocji Ziemi Łowickiej

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść

tekstów i reklam dostarczonych przez Instytucje współpracujące.

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie

prawo ich skracania, redagowania i umieszczania na stronie

www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca:

SAM-ROL Sp. z o.o.,

ul. Beskidzka nr 124,

91-610 Łódź, tel. 42 632 70 21

Projekty i druk: www.tagraf.pl

Powrócić do domu Ojca

Zdjęcie ze zbiorów Centrum Kultury, Turystyki i Promocji Ziemi Łowickiej

Podążamy przez nasze życie różnymi drogami. Dla nas ludzi wierzących przybiera ono charakter pewnej pielgrzymki, która zmierza do wypełnienia się obietnic paschalnych naszego spotkania z Bogiem w wieczności. To pielgrzymowanie przybiera pewien cykliczny charakter, dlatego obecnie mamy czas wielkiego postu, który ma nas przygotować do świąt wielkanocnych i pomóc poukładać te relacje przenikania się sacrum i profanum, które przenikają się w naszej codzienności. Zapewne czas i wydarzenia, które nam dziś towarzyszą mają wielki wpływ na stan naszych emocji i naszej duchowości. Trwająca pandemia i wojna na Ukrainie wręcz przy naszej granicy, całkowicie przewartościowuje nasze myślenie i podejście do życia, i podejście do relacji z Bogiem, i drugim człowiekiem. Tym bardziej w wielkim poście potrzeba refleksji z naszej strony, dokąd zmierzamy, co tak naprawdę jest dla nas najważniejsze.

W czwartą niedzielę wielkiego postu, kościół do refleksji na drodze wiary, daje nam doskonale znaną „Przypowieść o Synu Marnotrawnym”, dlatego kilka wątków z niej zaczerpniętych powinno nam pomóc w naszym pielgrzymowaniu.

Sytuacja jest dosyć nietypowa. Jak syn i to młodszy niepiernowodny, może prosić o podział majątku, kiedy ojciec nadal żyje? W tamtych czasach to syn pierwodny miał do wszystkiego pierwszeństwo. Jest to tym bardziej nietypowe, ponieważ ojciec nadal żyje i zauważmy, że syn marnotrawny już podjął decyzję, on nie przychodzi do Ojca z pytaniem „Czy mógłbyś mi dać część majątku, która na mnie przypada?” Tutaj każdy z nas może utożsamić się z synem marnotrawnym. Kiedy mówimy Bogu, że od teraz żyjemy na własną rękę, że już go więcej nie potrzebujemy. Chcemy, aby nie wtrącał się do naszego życia. Krótko mówiąc, odchodzimy od Boga. Co więcej, mamy tutaj też wątek majątku dóbr materialnych, które jakże często przysłaniają nam cały świat, jakiegokolwiek wartości duchowe, a i często międzyludzkie. Czego sprawdzianem jest chociażby współcześnie nasze relacje i podejście do pomocy dla uciekających przed wojną, nie bojąc się nawet użyć stwierdzenia, uciekającym przed śmiercią Ukraińców.

Niedługo potem młodszy syn, zabrawszy wszystko, odjechał w dalekie strony i tam roz-

trwonił swój majątek, żyjąc rozrzutnie. Łk 15, 13

Następnie syn zabiera wszystko, co mu się należy i wyjeżdża z majątkiem w dalekie strony. Dlaczego w dalekie strony? Może dlatego, że chce być jak najdalej od Ojca, od domu i jego tradycji? Może dlatego, bo nie chce, aby ktoś z rodziny zobaczył jak mu się żyje, a może ma jeszcze gdzieś w sobie wspomnienia i odrobinę miłości rodzinnej i nie chce, aby go kusiło, żeby przypadkiem zawrócić? Tego dokładnie nie wiemy. Jedynie dowiadujemy się, że syn trwoni majątek żyjąc rozrzutnie: imprezy, alkohol, nierządnicę. Tutaj także powinno się w nas zrodzić pytanie, czy nie marnujemy naszych talentów, które dostaliśmy? Czy dzięki tym talentom budujemy dobro, czy trwonimy te talenty, a może wykorzystujemy je do oszukiwania, wyludzenia, do kradzieży?

Poszedł i przysłał do jednego z obywateli owej krajiny, a ten posłał go na swoje pola żeby pasł świnie. Pragnął on napęłnić swój żołądek strąkami, którymi żywi się świnie, lecz nikt mu ich nie dawał. Łk 15, 15-16

Dochodzi do bardzo kurioznej sytuacji, syn marnotrawny chce jeść świńskie jedzenie, coś, co jest najgorsze, zlewki. Choć robi to z głodu, to zobaczymy jak bardzo się upodlił. I nam często zdarza się, że karmimy się wprzełożeniami, pomyjami, czyli tym to, co najgorsze w naszym życiu: kłamstwem, obmową, plotkami. I tak można by wymieniać wszelkie pochodne grzechów głównych. Myślę, że każdy z nas powinien się uderzyć w piersi i poczynić refleksje, aby w tym, pod wieloma względami trudnym czasie, postarać się, choć zachować czyste sumienia, nie karmić się pomyjami. Syn marnotrawny zdał sobie sprawę, że znalazł się na dnie człowieczeństwa, że doszło do tego, że nie może zjeść nawet resztek ze stołów. **Syn czuje się niegodny.** Kiedy przychodzi mu do głowy pomysł o powrocie do domu, sam mówi o sobie, że jest niegodny nazywać się synem.

Zabiorę się i pójdę do mego ojca, i powiem mu: Ojcze, zgrzeszyłem przeciw Bogu i względem ciebie; już nie jestem godzien nazywać się twoim synem. Łk 15, 18-19

W tym wszystkim pozostaje nam jeszcze umiejętność, powrotu ze złej drogi. Chwila refleksji, która będzie skutkowałą przemianą w naszym życiu, oczyszczeniem, tym wszystkim, co pozwoli na nowo odkryć w nas dobro i miłość. Na nowo odkryć w nas te talenty, które będą budować dobre relacje z Bogiem i drugim człowiekiem. Te talenty, które pozwolą budować prawidłowe relacje między sacrum a profanum naszego życia. **Przestańmy być niewolnikami, pastuchami naszego życia.** Zacznijmy słuchać Boga i mówić o swoich potrzebach. Zapraszamy Go do każdego dnia, oddawajmy każdą chwilę, aby uświęcać każdy dzień. Bóg, tak jak ten miłosierny Ojciec czekając na syna marnotrawnego, czeka na każdego z nas, na nasze przemiany i powroty do Jego domu, do naszego prawdziwego domu. Przypowieść ta pokazuje nam przede wszystkim to, **jak miłosierny jest Bóg**, jaka faktycznie jest miłość Boga. W tej przypowieści każdy z nas może odnaleźć się w którejś z tych dwóch postaci i w zależności od sytuacji życiowej możemy upodobnić się **do Syna marnotrawnego lub do miłosiernego Ojca.** Kiedy przebaczymy innym i przyjmujemy ich z otwartymi rękoma, jak to uczynił Bóg w tej przypowieści, upodobniamy się do Boga.

Aby ten czas Wielkiego Postu i Świąt Paschalnych, i tych kilka myśli, były dla nas czasem naszego osobistego „Powrotu do domu Ojca”.

ks. Jarosław Leśniak

Duszpasterz Rolników Archidiecezji Łódzkiej

Szanowni Państwo,

Co roku, w czasie Świąt Wielkanocnych, przeżywamy na nowo Zmartwychwstanie Chrystusa, uświadamiając sobie, że życie oraz odrodzenie ma sens i jest zwycięstwem nad śmiercią. Szczególnie teraz, w tym wyjątkowym czasie, zwycięstwo życia ma szczególne znaczenie.

Święta Wielkiej Nocy przekładają się na obyczaje i tradycję na wsi, które przekazujemy kolejnym pokoleniom. Kulminacyjnym momentem świąt jest Triduum Paschalne – Wielki Czwartek, Wielki Piątek i Wielka Sobota, po której następuje Niedziela Zmartwychwstania Pańskiego. W Wielką Niedzielę spotykamy się przy zastawionym stole, w czasie świątecznego śniadania, kiedy dzielimy się poświęconymi pokarmami - owocami wspólnej i ciężkiej rolniczej pracy.

W tym niezwykłym okresie Świąt Wielkanocnych, w imieniu Zarządu, Delegatów Walnego Zgromadzenia, Członków Rad Powiatowych oraz Pracowników Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, życzę wszystkim Rolnikom wielu spotkań w gronie rodziny. Mam nadzieję, że te świąteczne dni przyniosą nam wszystkim chwile wytchnienia, spokoju i dadzą dużo siły w pokonywaniu trudności, a także wiele wiary i nadziei.

Dromis Tomasz Węglowski

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

„Rolniczki motorem innowacji w gospodarstwach rolnych w Polsce”

to dodać, że w roku 2018 konkurs europejski wygrało nominowane przez Krajową Radę Izb Rolniczych Gospodarstwo Rybackie Pani Magdaleny Węgiel „Pstrąg Ojcowski” Pani Magdalena Węgiel projektem z zakresu akwakultury, pt. „Pstrąg Ojcowski”, przywracającym hodowlę pstrąga potokowego w Ojcowskim Parku Narodowym.

Celem konkursu organizowanym przez KRIR jest uwidocznienie roli kobiet zaangażowanych w rozwój gospodarstw rolnych oraz docenienie innowacyjnych metod stosowanych przez nie w swoich gospodarstwach.

Wśród gości finału znaleźli się: Anna Gembicka - Sekretarz Stanu w MRiRW, Marek Surmacz - Zastępca Prezesa KRUS, Katarzyna Niegowska - Dyrektor Biura Promocji i Organizacji Sprzedaży Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, Halina Cieślak - Dyrektor Biura Ubezpieczeń Rolnych Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”, Ireneusz Leśnikowski - Zastępca Dyrektora Departamentu Oświaty i Polityki Społecznej MRiRW, Wojciech

Za nami finał konkursu „Rolniczki motorem innowacji w gospodarstwach rolnych w Polsce”, który odbył się 22 marca 2022 r. Organizatorem konkursu jest Krajowa Rada Izb Rolniczych.

To trzecia edycja konkursu, który odbył się pod Honorowym Patronatem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz patronatem medialnym Telewizji Polskiej TVP i Tygodnika Poradnika Rolniczego. Partnerami oraz Sponsorami konkursu oprócz Krajowej Rady Izb Rolniczych była Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych TUW. Konkurs odbywa się co dwa lata. Zgodnie z regulaminem konkursu zwyciężczynie konkursu na szczeblu krajowym wezmą udział w konkursie europejskim, który jest organizowany co dwa lata przez Komitet COPA-COGECA w Brukseli, jego najbliższa edycja odbędzie się w drugiej połowie 2022 roku. War-

Wiktor Szmulewicz - Prezes KRIR, Monika Lasoń, Bronisław Węglewski - Prezes IRW

REKLAMA

CZĘŚCI DO CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH

OLEJE I SMARY
ZOOOTECHNIKA
ART. OGRODNICZE
OPONY

“ASPOL”

95-200 Pabianice, Świątniki 61, www.aspol.agro.pl
tel. kom. 600 29 39 62, 600 99 03 89

TU KUPISZ
ORYGINALNE CZĘŚCI **URSUS**

URSUS

Nalazek - Redaktor TVP, Krzysztof Wróblewski - Redaktor Naczelny Tygodnika Poradnika Rolniczego,

Do Biura Krajowej Rady Izb Rolniczych w III edycji wpłynęło 15 zgłoszeń. Decyzją Jury konkursu:

I miejsce zajęła Jolanta Wielgat z województwa podlaskiego, prowadząca ekologiczne gospodarstwo specjalizujące się w uprawie kwiatów oraz sadzonek warzyw i ziół.

II miejsce zajęła Monika Lasoń z województwa łódzkiego, zajmująca się hodowlą kóz i produkcją serów - zgłoszona do konkursu przez Izbę Rolniczą Województwa Łódzkiego.

III miejsce zajęła Bożena Jaszczowska z województwa zachodniopomorskiego prowadząca gospodarstwo ekologiczne.

Laureatkami Konkursu na szczeblu wojewódzkim zostały:

- Monika Bankiewicz (woj. mazowieckie)
- Danuta Jabłońska (woj. kujawsko-pomorskie)
- Ilona Michalak (woj. wielkopolskie)
- Anna Miszkiel (woj. podlaskie)
- Katarzyna Romaniec (woj. zachodniopomorskie)
- Anna Rydzkowska (woj. zachodniopomorskie)
- Małgorzata Wojtach (woj. podlaskie)

Dodatkowo wszystkie uczestniczki konkursu otrzymały honorowe odznaczenia Krajowej Rady Izb Rolniczych „Zasłużony dla samorządu rolniczego”.

Źródło: KRIR

SUKCESJA W BIZNESIE

W jaki sposób odziedziczyć firmę rodzinną?

Co to jest sukcesja?

Jako osoba przedsiębiorcza posiadająca ambicje, pomysł i potrzebę niezależności postawiłeś kiedyś fundamenty i zbudowałeś swoją firmę, albo gospodarstwo rolne o profilu produkcji roślinnej, zwierzęcej lub przetwórstwa? A może zupełnie inną działalność? To bez znaczenia. Przedsiębiorstwo rozwijało się, rosło, miało coraz lepsze perspektywy, ale zazwyczaj nadal ten sam stary fundament biznesowy.

Czy to jest bezpieczne i stabilne? Dlaczego powstała ta firma? Dla bieżącego utrzymania rodziny, dla generowania zysku, inwestowania i rozwoju? A może dla uzyskania wysokiej wyceny rynkowej i sprzedaży? Do którego momentu zamierzasz pracować? Do emerytury, do śmierci, do „40-tki”, „50-tki”?

Ale czy wiesz, co stanie się z Twoim przedsiębiorstwem, firmą, gospodarstwem? Przekażesz ją dzieciom, dalszej rodzinie, sprzedasz, zlikwidujesz?

To jest SUKCESJA. Takie pytania zada ekspert do spraw sukcesji biznesowej i rodzinnej. Ale uwaga - będzie oczekiwał odpowiedzi. Tymczasem często jej nie otrzyma, przynajmniej nie od razu. Bowiem najczęściej polski biznes skoncentrowany jest na doraźnych działaniach, mających przynieść wymierne korzyści, tu i teraz, lub rozwiązać aktualnie pojawiające się problemy.

Bardzo nieliczna grupa polskich przedsiębiorców ma jasno sprecyzowany plan działania i kontynuacji biznesowej w kolejnych pokoleniach. Zazwyczaj firma kończy działalność, kiedy jego założyciel (tak zwany Nestor) umrze lub znacząco podupadnie na zdrowiu.

3 % polskich przedsiębiorców posiada testament, 13 % polskich firm będzie prowadzone przez następców (Sukcesorów). Pozostałe zbankrutują.

Może nieco inaczej wygląda to w przypadku firm związanych z szeroko pojętym rolnictwem. Choć i tu są różne uwarunkowania. O ile typowe gospodarstwo rolne specjalizujące się w produkcji płodów rolnych czy hodowli, dosyć często w sposób naturalny przechodzi z ojca na syna, o tyle przykładowo, firma produkująca komponenty paszowe czy przetwórcza już rzadziej. Dlatego, że rzadziej jest budowana w oparciu o pokoleniowe tradycje rodzinne. W każdym przypadku konieczne jest pytanie - czy mój następca poprowadzi biznes tak sprawnie jak ja? Czy jest do tego przygotowany, czy posiada kompetencje i umiejętności? A przede wszystkim odpowiednie zaangażowanie i chęci do ciężkiej pracy? Bo prywatny biznes ładnie wygląda tylko z boku, kiedy jest postrzegany zazdrosnym okiem, a codziennej mozolnej pracy nie widać.

Mentalna sfera sukcesji

Zagadnienie dotyczące sukcesji biznesowej najczęściej jest kojarzone, jako przekazanie firmy dzieciom.

Nie ma znaczenia czy mówimy o dużym ogólnopolskim biznesie znanym z pierwszych stron gazet, telewizji, Internetu, czy o mniejszym lub większym gospodarstwie rolnym, czy o niedużym sklepie dowolnej branży. Generalnie sukcesja to potocznie nazywane odziedziczenie biznesu przez dzieci. Tymczasem ta kwestia jest dużo bardziej złożona. Opracowując plan sukcesji bezwzględnie należy odpowiedzieć na pytanie, kto ma być rzeczywistym właścicielem biznesu, a kto nim realnie zarządza? Czy dziecko, jako prawowity i bezpośredni Sukcesor jest już gotowe, aby czerpać z niego korzyści jako właściciel? A może przedsiębiorstwo powinno być zarządzane przez zewnętrznego profesjonalnego menedżera lub innego członka rodziny (prawowity, ale nie bezpośredni Sukcesor)? Czy przedsiębiorstwo ma być elementem majątku Nestora, zapewniającym mu stały dochód, ale już bez wpływu na bezpośredni zarządek? Pytań jest mnóstwo. Jednak bardzo często pojawia się inny realny kłopot. Mianowicie nie każdy przedsiębiorca ma dzieci lub krewnych, którym mógłby lub chciałby przekazać prowadzenie rodzinnego biznesu. Można zaryzykować tezę - prawie nigdy nie ma takich ludzi wokół siebie. Rzadko następcy przedsiębiorcy mają siły, chęci i co najważniejsze kompetencje oraz osobowość do kontynuacji działalności. Poza tym zazwyczaj przez lata obserwowali ciężką pracę rodzica, samemu raczej czerpiąc łatwe korzyści z owej pracy i absolutnie nie godzą się mentalnie na powtórzenie takiej drogi. Również sam Nestor nie jest gotowy na przygotowanie następców. Koncentrując się na biznesowej adrenalinie, rekompensuje dzieciom, zazwyczaj finansowo, swoją prawdziwą miłość... do prowadzonej firmy. Koło zatem się zamknęło. Ani Nestor ani Sukcesor nie zostali przygotowani do sukcesji. Przede wszystkim brak tej gotowości występuje w sferze mentalnej. Jeden nie chce firmy oddać, drugi wziąć. W takich wypadkach istotnym elementem planu sukcesji powinno być zapewnienie przedsiębiorstwu profesjonalnych menedżerów, będących w stanie sprawnie kontynuować działalność założyciela. W kolejnym kroku warto skorzystać z profesjonalnego psychologa biznesu, który posiadając doświadczenie w aspektach sukcesyjnych, pozwoli rodzinie przejść proces zmiany. Bez kłótni, nieporozumień, niedomówień i finalnie z pełną akceptacją nowych ról Nestora i Sukcesora.

Również przekazanie własności bywa problematyczne. Standardowe zapisy notarialne to za mało. Perspektywa odziedziczenia dzieła życia przez członków odległej rodziny - niezainteresowanych jego dalszymi losami, (jak wspomniano wyżej najbliższa rodzina nie ma gotowości i kompetencji personalnych), raczej skłania przedsiębiorcę do sprzedaży biznesu podmiotom trzecim, pracownikom firmy lub osobom spełniającym w przedsiębiorstwie dotychczas funkcje menedżerskie.

Warte rozważenia jest również stopniowe przekazywanie biznesu kadry zarządzającej, na preferencyjnych warunkach - tzw. wykup managerski, który powinien być uzależniony od wyników ich pracy. Pozwoli to nie tylko na zapewnienie ciągłości przedsięwzięcia przez powierzenie go fachowcom, ale także na zwiększenie korzyści ekonomicznych właściciela w związku z „przejęciem na emeryturę”. Przejściem w cudzysłówie, bowiem przedsiębiorca nigdy tak do końca nie przechodzi na emeryturę i nigdy nie wyłącza się całkowicie z biznesu - co najwyżej więcej odpoczywa.

Dla kogo jest sukcesja?

Wydawać się może, że powyższe tezy dotyczą wielkomiejskich firm, tzw. korporacji, w których jest miejsce i na strategię, i na menedżerów, i na takie rozważania. W przeciwieństwie do gospodarstwa rolnego, gdzie głównie jest miejsce na ciężką pracę od rana do wieczora w świętek, piątek i niedzielę. Otóż to niewłaściwe podejście. Kim bowiem jest przedsiębiorca rolny? Już z definicji - przedsiębiorcą. A jeśli tak, to i menedżerem. A skoro menedżerem to musi zaplanować efektywną strategię prowadzenia biznesu. Zatem nie ma znaczenia lokalizacja. Miasto, wieś, metropolia, prowincja. Nie ma znaczenia wielkość sprzedaży czy produkcji. Nie ma znaczenia branża. Biznes wszędzie rządzi się takimi samymi zasadami, czasem tylko inaczej je postrzegamy. Planowanie sukcesji nie dotyczy jedynie przyszłości prowadzonego biznesu, ale także przyszłości przedsiębiorcy i zapewnienie godnego zabezpieczenia majątkowego na starość dla siebie i najbliższych. Ale zanim nadejdzie starość, chodzi też o zapewnienie środków finansowych, pozwalających żyć przedsiębiorcy na niezmiennym poziomie finansowym dziś oraz na realizowanie pasji, hobby, zainteresowań. Zazwyczaj zapomnianych w gonitwie życia. A jeśli brak codziennej biznesowej adrenaliny nie pozwoli na spokojne życie, to plan sukcesji powinien być połączony z nową aktywnością życiową przedsiębiorcy. On sam najlepiej wie z jaką. Może jakaś nowa firma? Skoro jest doświadczenie biznesowe, kontakty i kapitał? Gdyby jednak chodziło o typową emeryturę to odpowiednio przygotowany i wdrożony plan sukcesji, powinien gwarantować przedsiębiorcy bezwzględnie i w pierwszej kolejności odpowiedni poziom życia. A firmie trwałość, stabilność, bezpieczeństwo. Można to osiągnąć różnymi metodami w zależności od tego, w jaki sposób ma zostać przekazana następcy wiedza, władza, własność. Tak, to jest klucz skutecznej sukcesji. Transfer pokoleniowy w tej kolejności wiedza - władza - własność.

Jak to najlepiej zrobić i jeśli zainteresował Cię temat sukcesji w Twojej firmie rodzinnej napisz do Redakcji lub do autora.

Rafał Szcześniak
kontakt@redbridge.pl
Rafał Szcześniak
www.redbridge.pl

Działania izby rolniczej - marzec 2022

Rada Powiatowa IRWŁ Powiatu Opczyńskiego

Część merytoryczna

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wydaje na wniosek gmin opinie w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze.

W związku ze zmianą granic obwodów łowieckich Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego za pośrednictwem Rad Powiatowych IRWŁ wydaje opinie w sprawie dzierżawy obwodów łowieckich na wniosek Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych lub Starostwa Powiatowego. Natomiast inwentaryzację zwierzyny przeprowadzają dzierżawcy obwodów – danego koła łowieckiego. Przy dokonywaniu inwentaryzacji zwierzyny mogą brać udział nadleśniczowie oraz przedstawiciele izb rolniczych. Dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego zawiadamia właściwych nadleśniczych PGLLP oraz właściwą izbę rolniczą o miejscu i terminie sporządzenia inwentaryzacji zwierzyny.

W dniu 3 marca 2022r. Prezes IRWŁ - Bronisław Węglewski na wniosek sołtysów Gminy Kiernoza skierował pismo do Wojewody Łódzkiego- Tobiasza Bocheńskiego w sprawie odszkodowania za szkody powstałe na skutek gradobicia, zalania, podtopienia w 2021r. w celu rozpatrzenia i dalszej realizacji.

W dniu 7 marca 2022 r. Prezes IRWŁ - Bronisław Węglewski na wniosek rolników ponownie zwrócił się do Prezesa KRIR – Wiktora Szmulewicza o podjęcie działań mających na celu skrócenie czasu wypłaty odszkodowania dla gospodarstw dotkniętych ptasią grypą lub afrykańskim pomorem świń.

W dniu 8 marca 2022r. Prezes IRWŁ - Bronisław Węglewski na wniosek rolników zwrócił się do Prezesa KRIR – Wiktora Szmulewicza o podjęcie działań mających na celu zapewnienie na rynku polskim

Rada Powiatowa IRWŁ Powiatu Łęczyckiego

komponentów do produkcji pasz oraz podjęcie interwencji w sprawie problemu ze zbytem owoców i warzyw znajdujących się w chłodniach w związku z zaistniałą sytuacją na rynkach wschodnich.

W dniu 11 marca 2022r. Prezes IRWŁ - Bronisław

Węglewski na wniosek rolników zwrócił się do Prezesa KRIR – Wiktora Szmulewicza o ponowne podjęcie działań w celu uruchomienia pomocy finansowej do zakupionych nawozów mineralnych i objęcia dopłatą wszystkich rolników posiadających faktury, paragony na zakupu nawozów jesienią ubiegłego roku. Ponadto do Biura IRWŁ napływają liczne sygnały rolników w sprawie wysokich cen nawozów (w ostatnich 2 tygodniach cena wzrosła o 500 zł na tonie). Pomimo tych cen rolnicy mają problem z ich kupnem.

W dniu 17 marca 2022r. Prezes IRWŁ- Bronisław Węglewski w imieniu Zarządu i na wniosek członków Rady Powiatowej IRWŁ w Kutnie przekazał do rozpatrzenia i dalszej realizacji wnioski do Krajowej Rady Izb Rolniczych.

W dniu 17 marca 2022r. Prezes IRWŁ- Bronisław Węglewski na wniosek członków Rady Powiatowej IRWŁ w Sieradzu o interwencje w sprawie prawidłowej opieki nad psami do Krajowej Rady Izb Rolniczych.

W dniu 23 marca 2022r. Prezes IRWŁ- Bronisław Węglewski na wniosek rolników, których uprawy ucierpiały w ubiegłym roku (lipiec, sierpień 2021- grad, nawałne

deszcze) wskutek działania niekorzystnych warunków atmosferycznych gospodarstwa wystąpił do Krajowej Rady Izb Rolniczych o objęcie pomocą rolników.

W dniu 25 marca 2022r. Prezes IRWŁ - Bronisław Węglewski na wniosek rolników-hodowców drobiu zwrócił się do Prezesa KRIR – Wiktora Szmulewicza o ponowne podjęcie działań w celu objęcia w ramach nowego PROW –u hodowców drobiu.

W omawianym okresie Zarząd IRWŁ wydał opinie do projektu:

- uchwały Rady Ministrów w sprawie przyjęcia projektu programu Fundusze Europejskie dla Rybactwa, mającego służyć wdrożeniu na poziomie krajowym środków z Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury na lata 2021-2027;
- zapytania czy są potrzebne są ułatwienia w etykietowaniu w związku z wojną na Ukrainie;
- do aktualizacji Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotami pochodzących ze źródeł rolniczych –PI.3 – ocena wpływu wydłużenia okresu stosowania nawozów 2020 na realizację celów Dyrektywy azotanami;
- o nawozach i nawożeniu i ustawa o podatku VAT.

Rada Powiatowa IRWŁ Powiatu Wieluńskiego

Rada Powiatowa IRWŁ Powiatu Zgierskiego

niczej AGROTECH. W targach wzięli udział rolnicy z województwa łódzkiego.

Inna działalność IRWŁ

- Wzorem lat ubiegłych i również w tym roku, pracownicy IRWŁ pomagają rolnikom przy wypełnianiu wniosków na dopłaty bezpośrednie na rok 2022.

- Mając na uwadze trudny czas dla rolników, producentów żywności z inicjatywy Zarządu IRWŁ na stronie IRWŁ publikowana jest lista producentów rolnych z województwa łódzkiego, którzy mogą zaoferować swoje produkty, m.in. kwiaty, warzywa, owoce poprzez dowóz w konkretne miejsce, odbiór osobisty lub wysyłkowo.

- Biura Powiatowe Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego prowadzą nabór rolników na szkolenia dla użytkowników profesjonalnych z zakresu stosowania środ-

Posiedzenia Rad Powiatowych IRWŁ

W miesiącu marcu 2022r. odbyło się 12 posiedzeń Rad Powiatowych IRWŁ (w dniu 7.03.2022r. powiatu łaskiego, w dniu 10.03.2022r. powiatu brzezińskiego i zgierskiego, w dniu 11.03.2022r. powiatu łowickiego, w dniu 14.03.2022r. powiatu kutnowskiego, w dniu 15.03.2022r. powiatu wieluńskiego, w dniu 18.03.2022r. powiatu pabianickiego, w dniu 21.03.2022r. powiatu radomszczańskiego, w dniu 22.03.2022r. powiatu piotrkowskiego i skierniewickiego, w dniu 24.03.2022r. powiatu zduńskowolskiego, w dniu 31.03.2022r. powiatu łódzkiego-wschodniego). Członkowie dyskutowali o trudnej sytuacji w rolnictwie spowodowanej m.in. wysokimi cenami środków do produkcji rolnej a przedstawiciele ARiMR przedstawili informacje na temat naboru wniosków w zakresie płatności bezpośrednich na rok 2022. Natomiast przedstawiciele insty-

Rada Powiatowa IRWŁ Powiatu Zduńskowolskiego

Rada Powiatowa IRWŁ Powiatu Kutnowskiego

tuji sektora rolnego (m.in. KRUS-u, KOWR-u, Inspekcji Weterynaryjnej) przedstawili bieżące informacje.

Targi, konferencje, spotkania,

W dniu 4 marca 2022r. odbyło się online pierwsze spotkanie dotyczące spraw organizacyjnych XXII Wojewódzkiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych - Bratoszewice 2022 w którym wzięli udział przedstawiciele IRWŁ.

W dniu 22 marca 2022r. w uroczystej Gali wręczenia nagród laureatkom konkursu pn. „Rolniczy motorem innowacji w gospodarstwach rolnych w Polsce w gmachu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi uczestniczył Prezes IRWŁ – Bronisław Węglewski. II miejsce zajęła Pani Monika Lasoń z województwa łódzkiego, zajmująca się hodowlą kóz i produkcją serów, którą zgłosiła do konkursu Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego.

W dniach 18-20 marca 2022 r. w Kielcach odbyły się XXVII Międzynarodowe Targi Techniki Rol-

ków ochrony roślin. Osoby zainteresowane prosimy o kontakt z miejscowym Biurem Powiatowym IRWŁ.

- Bezpłatna publikacja Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego miesięcznik „W NOWEJ ROLI” trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego **udziela bezpłatnie** porad prawnych dla rolników. **Wszystkie działania, interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz odpowiedzi na wnioski zgłoszone przez IRWŁ oraz informacje na temat sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl**

Beata Rzewuska

Specjalista ds. organizacji rynków rolnych i szkoleń

Doradca rolno-środowiskowy

Rada Powiatowa IRWŁ Powiatu Łowickiego

Za nami kolejne nabory wniosków o przyznanie pomocy w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Łączna pula z dodatkowych środków, które udało się nam pozyskać z przeznaczeniem na nabory wyniosła 4 030 196,56 zł/1 007 549,14 EURO.

Nasze działania nie skupiają się tylko na prowadzeniu naborów wniosków. To również współpraca na szczeblu krajowym i międzynarodowym, wymiana doświadczeń, szkolenia, doradztwo, które w efekcie przekłada się na dużą liczbę składanych wniosków o dofinansowanie. Tak jak wrześnie szkolenie pt. „Formy wsparcia i zasady ubiegania się o przyznanie pomocy z funduszy Unii Europejskiej dla osób planujących podjąć lub rozwinąć działalność gospodarczą oraz aktywnych społecznie”. Organizatorem szkolenia – lokalnego wydarzenia w ramach realizacji projektu „EUROPEAN ACADEMY NETWORK ENCOURAGING DEMOCRATIC PARTICIPATION AT EU LEVEL” którego liderem jest Veliko Tarnovo Municipality, była Lokalna Grupa Działania

W dniu 28 lutego 2022 roku zakończyliśmy nabory wniosków, które trwały od 1 lutego 2022 r. w ramach 5 konkursów:

- 1. 2022 Wspieramy przedsiębiorczość** (Rozwój działalności gospodarczej – utrzymanie zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw „25”). Limit środków w ogłoszonym naborze wynosił: **78.135,32 zł**. Wpłynęły 3 wnioski.
- 2. 2022 Wspieramy przedsiębiorczość** (Rozwój działalności gospodarczej – wspieramy tworzenie i rozwój firm). Zaplanowano 2 dofinansowania w max. kwocie 243.828,34 zł. (razem **487 656,68 zł**). Wpłynęło 6 wniosków.
- 3. 2022 Wspieramy tworzenie i rozwój firm** (Podejmowanie działalności gospodarczej). Zaplanowano 12 premii po 100.000,00 zł. (**1 200 000,00 zł**). Wpłynęło 25 wniosków.
- 4. 2022 Rozwój infrastruktury kulturalnej**
Limit środków w ogłoszonym naborze wynosi: **1.211.725,04 zł**. Wpłynęło 10 wniosków.
- 5. 2022 Rozwój infrastruktury rekreacyjnej**

Limit środków w ogłoszonym naborze wynosi: 1.052.679,52 zł. Wpłynęło 8 wniosków. Ilość złożonych wniosków w znaczącym stopniu przewyższyła dostępną pulę środków na nabory. Cieszy nas tak duże zainteresowanie naborami oraz działaniami, które realizujemy, aby sprawnie wdrażać lokalną strategię rozwoju i wspierać rozwój obszaru Lokalnej Grupy Działania „Dolina rzeki Grabi”, obejmujący 9 gmin członkowskich tj. Buczek, Dłutów, Dobroń, Drużbice, Łask, Sędziejowice, Widawa, Wodzierady i Żelów. W tym miejscu warto nadmienić, iż w obecnym okresie programowania na lata 2014-2020, wydłużonym do roku 2023, przyjęliśmy w sumie **238 wniosków**. Wsparcie otrzymało **93 beneficjentów**, w tym: **44 osoby fizyczne** - premie na rozpoczęcie działalności gospodarczej, **20 firm** na rozwój działalności gospodarczej („25” i do 300 000 zł), **29 organizacji pozarządowych, OSP, samorządów lokalnych, instytucji kultury**, które otrzymały wsparcie działań mających na celu rozwój infrastruktury rekreacyjnej i kulturalnej oraz przyczyniających się do promocji obszaru LGD. Łączna pula środków wydatkowana w ramach prowadzonych naborów wniosków to około 12 000 000 zł plus 4 000 000 zł z aktualnie zakończonych naborów. Co daje nam łączny budżet w wysokości ok. **16 000 000 zł**.

nia „Dolina rzeki Grabi”, partner projektu. W szkoleniu udział wzięło **41 osób, potencjalnych beneficjentów**. Szkolenie przeprowadzili pracownicy Lokalnego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Sieradzu (Wydział Sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich Departament Polityki Regionalnej

Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego), Fundacji Rozwoju Gminy Żelów, Bełchatowsko Kleszczowskiego Parku Przemysłowo Technologicznego Sp. z o.o. oraz Lokalnej Grupy Działania. Prezentacje przedstawione przez naszych prelegentów oraz dyskusja podczas spotkania, pokazały bardzo szeroki wachlarz możliwości, jakie daje nam członkostwo w Unii Europejskiej oraz z jak bogatej oferty programów finansowych z Funduszy Strukturalnych, może skorzystać mieszkaniec, przedsiębiorca, jednostka samorządu terytorialnego, instytucja kultury czy organizacja pozarządowa. Poczynając od dotacji, preferencyjnych pożyczek – rozwojowych, płynnościowych (Inicjatywa JEREMIE2), regionalnej pożyczki obrotowej, bonów szkoleniowych, bonów na cyfryzację, jak również pomocy w przygotowywaniu i sporządzaniu dokumentacji przy ubieganiu się o pożyczki, kredyty, dotacje itp.

Działania te doskonale wpisują w główny cel projektu „EUROPEAN ACADEMY NETWORK ENCOURAGING DEMOCRATIC PARTICIPATION AT EU LEVEL”, którym jest dostarczenie lokalnym i regionalnym politykom, stowarzyszeniom i obywatelom narzędzi, wspierających ich świadome obywatelskie i polityczne uczestnictwo na poziomie UE. European Academy Network łączy miasta i organizacje z całej Europy w serii międzynarodowych wydarzeń, pozwalających lepiej zrozumieć procedury i standardy, które składają się na Unię Europejską i aktywne obywatelstwo europejskie. Międzynarodowe spotkania partnerskie - odbywają się w okresie od marca 2020 i potrwać do maja 2022 roku, angażując 14 partnerów z 13 krajów: Bułgarii, Włoch, Belgii, Hiszpanii, Portugalii, Malty, Słowenii, Węgier, Chorwacji, Austrii, Czarnogóry, Polski i Łotwy. Nasza Sieć gromadzi również dobre praktyki na temat tego, w jaki sposób samorządy, aktywiści i obywatele mogą „zbliżyć się do Europy” i uczestniczyć w jej tworzeniu. Realizacja projektu przyczynia się ponadto do podniesienia kompetencji uczestników w zakresie demokracji w gminach i krajach partnerskich oraz w UE jako całości. Projekt stwarza również możliwości wzajemnego zrozumienia, międzykulturowej solidarności edukacyjnej, zaangażowania społecznego i wolontariatu na poziomie Unii. I tak na przykład w ubiegłym roku mieliśmy możliwość uczestniczyć w konferencji pt. „EUROPE IN THE MAKING - EXERCISING FORMS OF ENGAGEMENT AT LOCAL AND EU LEVEL”, która odbyła się w Brukseli w dniach 13 i 14 października 2021 r. Konferencję zorganizowała ECIT Foundation. Tematy poruszane podczas spotkania dotyczyły m.in. polityki spójności UE, budżetu partycypacyjnego, założeń Small Towns i Smart Villages oraz programu Interreg. Przed nami jeszcze dwie międzynarodowe konferencje w Portugalii (30 marca – 2 kwietnia 2022 r.) oraz w Łasku (24-27 maja 2022 r.).

Ponadto realizujemy również całą gamę działań promocyjno-informacyjnych związanych z naszym produktem lokalnym - QUESTAMI – nieoznakowanymi szlakami turystycznymi, które cieszą się ogromnym zainteresowaniem. Na naszym obszarze funkcjonuje obecnie 36 questów, a w rankingu „Fundacji Mapa Pasji” na najpopularniejsze questy w Polsce w roku 2021, czyli questy, które były najczęściej odwiedzane (z ulotką lub aplikacją) i których ukończenia zostały zalogowane na portalu www.Questy.org.pl, w kategorii: **Województwo Łódz-**

kie, całą pulę zgarnęły questy z terenu LGD „Dolina rzeki Grabi”. Zachęcamy więc do pobrania bezpłatnej aplikacji „Questy Wyprawy Odkrywców” www.dolina-grabi.pl i poznania naszego obszaru. A my staramy się robić coraz więcej, aby questowanie było dla Państwa przyjemnością. Dlatego też w grudniu 2021 r. podpisaliśmy umowę o wspólnej realizacji projektu współpracy z Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Ziemi Człuchowskiej (lider projektu) oraz pięcioma partnerami: Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania Kraina Trzech Rzek, Stowarzyszeniem Kraina Drwęcy i Pasłęki, Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Dolina Raby”, Stowarzyszeniem Lokalna Grupa Działania „Kraina Dinozaurów” oraz Lokalną Grupę Działania „Z Nami Warto”. Celem

Projektu jest rozwój turystyki aktywnej i rekreacji, a także podniesienie atrakcyjności turystycznej i promocja obszarów działania Partnerów poprzez opracowanie i stworzenie sieci questów i geoskrytek oraz organizację wizyty studyjnej. Naszym zadaniem będzie między innymi: organizacja wizyty studyjnej dla wszystkich Partnerów Projektu, opracowanie questu po Łasku z okazji Jubileuszu 600-lecia nadania praw miejskich Łaskowi oraz zamieszczenie questu w Ogólnopolskiej Aplikacji Mobilnej. Powstanie ponadto film promujący obszar LGD „Dolina rzeki Grabi”.

Zachęcamy do odwiedzenia naszego obszaru i aktywnego wypoczynku z QUESTAMI!

Anna Doliwa

Odmiany owsa zalecane do uprawy w województwie łódzkim w 2022 roku

Owies to cenny gatunek w uprawie, m.in. ze względu na stosunkowo korzystną rolę w płodozmianie, małe wymagania, co do jakości gleby oraz niewielką wrażliwość na niskie temperatury wczesną wiosną (kiełkuje już w temperaturze od 2°C).

Warto rozważyć uprawę owsa także pod względem wyjątkowych właściwości fitosanitarnych. W jego tkankach wytwarzane są alkaloidy - skopoletyna i fitoaleksyna, które hamują rozwój patogenów wywołujących choroby podstawy źdźbła, dzięki czemu jest dobrym przedplonem dla pozostałych gatunków zbóż, w tym również dla pszenicy. Wiadomo, iż uprawa zbóż w monokulturze skutkuje znacznym spadkiem plonowania. Włączenie owsa do płodozmiaru może znacznie ograniczyć rozwój chorobotwórczych patogenów w uprawach następczych - ma pozytywny wpływ na kształtowanie się produktywności zbóż i opłacalności ich uprawy. Wśród roślin zbożowych owies wyróżnia się stosunkowo szerokimi blaszkami liściowymi, dlatego cechuje go także niska podatność na zachwaszczenie. Jego uprawa jest korzystnym „elementem antyzmęczeniowym” i może być stosowana w uproszczonych zmianowaniach, jako uprawa roz-

dzielająca inne następujące po sobie rośliny zbożowe.

Ziarno owsa cechuje się wysoką wartością odżywczą. Dzięki dużej ilości łatwo przyswajanego białka, dużej zawartości kwasów tłuszczowych, soli mineralnych i witamin nadaje się na żywność dla ludzi jak i paszę dla zwierząt. Ważnym i powszechnie wykorzystywanym w praktyce zastosowaniem owsa jest jego udział w mieszankach zbożowych jarych, uprawianych z przeznaczeniem na paszę w gospodarstwach niskotowarowych. Dodatkowym bodźcem dla producentów, który może zachęcić do uprawy tego zboża, jest fakt, iż jego uprawa wpisuje się w promowaną obecnie koncepcję rolnictwa zrównoważonego.

Kolejnym atutem tej rośliny jest możliwość jej wykorzystania do rekultywacji gleb skażonych przez przemysł, gdyż owies pobiera znaczne ilości metali ciężkich, dlatego ziarno owsa znalazło zastosowanie również w celach energetycznych - jego wysoka kaloryczność jest wykorzystywana w celach opałowych.

Według danych GUS powierzchnia uprawy owsa w Polsce zajmuje ok 500 tys. ha. Podjęte w ostatnich latach decyzje rejestrowe sprawiły, że producenci mają do wyboru z Krajowego rejestru (KR) 36 odmian

owsa jarego, w tym 32 formy owsa zwyczajnego oraz 4 owsa nagiego. Większość odmian, bo aż 80%, pochodzi z hodowli krajowych. Zarejestrowane odmiany są żółtoziarniste, z wyjątkiem odmiany Gniady charakteryzującej się ciemnym ziarnem.

W województwie łódzkim w 2021 roku w doświadczeniach PDO badano 14 najnowszych odmian owsa, w tym jedną nieoplewioną MHR Harem.

Doświadczenia jednoczynnikowe bez ochrony fungicydowej założone były w trzech miejscowościach w SDOO Sulejów, ZDOO Lućmierz i HR Strzelce. W roku 2021 plonowanie owsa kształtowało się na poziomie 62,3 dt z ha. We wszystkich lokalizacjach najlepiej plonującymi odmianami były Navigator, Figaro, Panteon i Rambo (wykres 1). Najwyższe plonowanie uzyskano w Strzelcach, gdzie potencjał plonotwórczy odmian dochodził do 8 ton w przeliczeniu na hektar.

Na podstawie wyników uzyskanych z doświadczeń realizowanych na terenie województwa łódzkiego Zespół PDO podjął decyzję o utworzeniu Listy Odmian Zalecanych w województwie łódzkim. Poniżej krótka charakterystyka odmian zalecanych do uprawy w 2022 roku:

Bingo odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do

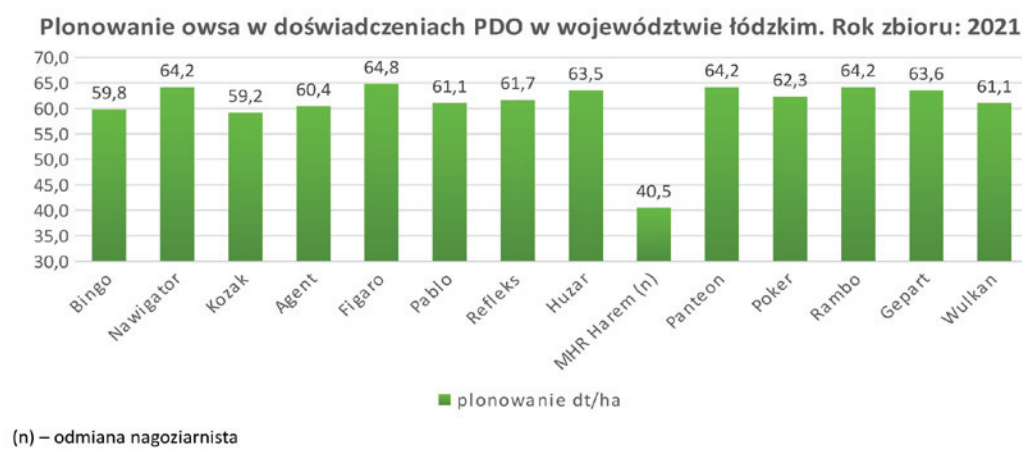
uprawy w całym kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską duży, bez łuski bardzo duży. Odporność na mączniaka i rdzę wieńcową - dość duża, na rdzę żdźbłową, helmintosporiozę i septoriozę liści - przeciętna. Rośliny dość wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin wiechowania wczesny, dojrzewania przeciętny. Udział łuski bardzo mały, masa 1000 ziaren bardzo duża, gęstość w stanie zsypanym średnia, wyrównanie ziarna dość dobre. Zawartość białka przeciętna, tłuszczu dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

Figaro odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską duży, bez łuski średni. Odporność na rdzę żdźbłową - dość duża, na rdzę owsa, helmintosporiozę i septoriozę liści - średnia. Rośliny dość wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski duży, masa 1000 ziaren i wyrównanie ziarna dość małe, gęstość w stanie zsypanym duża. Zawartość białka średnia, tłuszczu dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Nawigator odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską oraz bez łuski bardzo duży. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę wieńcową i rdzę żdźbłową - dość duża, na helmintosporiozę, septoriozę liści - średnia. Rośliny średniej wysokości o dużej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski dość mały, masa 1000 ziaren bardzo duże, gęstość w stanie zsypanym duża, wyrównanie ziaren bardzo duże. Zawartość białka średnia, zawartość tłuszczu duża do bardzo dużej. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała.

Pablo odmiana żółto ziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską dość duży, bez łuski duży. Odporność na rdzę żdźbłową - duża, na mączniaka prawdziwego - dość duża,

Wykres 1.

na rdzę owsa i helmintosporiozę - średnia, na septoriozę liści - mała. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin wiechowania dość wczesny, dojrzewania średni. Udział łuski mały, masa 1000 ziaren bardzo duża, wyrównanie ziarna dość duże, gęstość w stanie zsypanym dość mała. Zawartość białka średnia, tłuszczu duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Poker odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską dość duży. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa i septoriozę liści - średnia, na helmintosporiozę - dość mała. Rośliny dość niskie, o średniej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski dość duży, masa 100 ziaren średnia, wyrównanie ziaren dość dobre, gęstość w stanie zsypanym dość duża. Zawartość białka dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Rambo odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską dość duży. Odporność na septoriozę liści - dość

duża, na rdzę owsa i helmintosporiozę - średnia. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski średni, masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie ziarna średnie, gęstość w stanie zsypanym dość duża. Zawartość białka dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Refleks odmiana żółtoziarnista, przeznaczona do uprawy na terenie całego kraju, z wyjątkiem wyżej położonych terenów górskich. Plon ziarna z łuską średni, bez łuski dość duży. Odporność na rdzę żdźbłową i helmintosporiozę - średnia, na mączniaka prawdziwego, rdzę owsa i septoriozę liści - dość mała. Rośliny średniej wysokości, o małej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski dość mały, masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie ziarna dość duże, gęstość w stanie zsypanym duża. Zawartość białka średnia, tłuszczu bardzo duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Nina Stańczyk
COBORU Stacja Doświadczalna
Oceny Odmian w Sulejowie
www.sulejow.coboru.gov.pl

*Oto czym jest Zmartwychwstanie Pańskie:
jest wyjściem, przejściem człowieka z niewoli grzechu, zła, do wolności, miłości i dobra.
Bóg jest życiem, jedynie życiem, a jego chwalebny jest żywy człowiek...*

*Święta Wielkanocne to czas wiary
ze Zmartwychwstania Chrystusa.
To Zmartwychwstanie daje nam nadzieję na odrodzenie życia.
Niech to odrodzenie przyniesie osobistą radość i wiarę
w drugiego człowieka, a chwile spędzone w gronie najbliższych
będą okazją do dzielenia świątecznego nastroju*

*W imieniu swoim i pracowników
życzy Dyrektor SDOO w Sulejowie*

Przemysław Majchrowski

Wielkanoc: historia i tradycja

Przed nami najważniejsze święto w religii chrześcijańskiej. Kulminacyjnym momentem będzie Triduum Paschalne – Wielki Czwartek, Wielki Piątek i Wielka Sobota, po której nastąpi Niedziela Zmartwychwstania Pańskiego. Obchody wielkanocne rozpoczyna Niedziela Palmowa, poprzedzona czterdziestodniowym postem.

Skąd się wzięła Wielkanoc? Jaka jest historia tego święta? Jakie tradycje się z nim wiążą i jakie są ich korzenie?

Najstarsze święta obchodzone na naszych ziemiach sięgają dalekich dziejów przedchrześcijańskich. Pierwotni koczownicy, zbieracze i myśliwi świętowali nadejście wiosny – odżywiania roślin i powrotu zwierzyny. W wielu mitologiach dawnych cywilizacji pojawia się idea budzenia się do życia bogów wraz z wiosną.

Dla chrześcijan Wielkanoc to przywołanie ofiary Chrystusa, który został ukrzyżowany dla odkupienia naszych grzechów i po trzech dniach zmartwychwstał, ofiarując nam życie wieczne. Cała symbolika tych świąt odwołuje się do triumfu Jezusa nad śmiercią oraz nadziei, jaką daje wszystkim wiernym.

W kalendarzu świąt chrześcijańskich Wielkanoc pojawiła się po Soborze Nicejskim, zwołanym przez cesarza Konstantyna Wielkiego w 325 roku. To wówczas ustalono, że przypadać będzie w niedzielę po pierwszej pełni księżyca. Może ona wypaść pomiędzy 22 marca (Wielkanoc 1818 r.) a 25 kwietnia (Wielkanoc 1943 r.). Wielkanoc stała się zatem świętem ruchomym, któremu podporządkowano inne święta – wcześniejsze, takie jak Środa Popielcowa, i późniejsze, np. Boże Ciało.

Obchody wielkanocne nawiązują do ostatnich dni życia Chrystusa. W tradycji chrześcijańskiej celebrowane są **Wielki Tydzień**. Rozpoczyna go Niedziela Palmowa, obchodzona na pamiątkę uroczystego wjazdu Chrystusa do Jerozolimy, witanego przez tłumy mieszkańców gałązkami oliwnymi. Zwyczaj święcenia palm przyszedł do Europy w IV wieku z Ziemi Świętej, do Europy dotarł w wieku VII, a dopiero w XI został wprowadzony do liturgii. Liście palmowe stały się symbolem zwycięstwa męczenników. W Polsce zastąpiły je gałązki wierzbowe. Przypisywano im różne właściwości – miały chronić przed klęskami, przynosić urodzaj, zapewniać płodność.

Wielki Czwartek to pamiątka Ostatniej Wieczerzy i początek Triduum Paschalnego. Obrzędy z nim związane pojawiły się na przełomie III i IV wieku. W średniowieczu uważano, że tego dnia wierni powinni tłumnie przyjąć eucharystię. W XIV wieku utrwalił się zwyczaj ogłaszania w tym dniu bulli papieskiej zawierającej wszystkie klątwy i ekskomunikacji, co miało stanowić przypomnienie, kto do komunii przystępować nie powinien. W VII wieku w obrzędowości pojawił się akt obmywania nóg, który na stałe do liturgii wszedł po Soborze Trydenckim w połowie XVI stulecia. Wzorem Chrystusa nogi nędzarzom obmywali biskupi, cesarze i królowie. Pierwszym polskim monarchą, który stale dopełniał obrzędu ablucji, był Zygmunt III Waza. W Wielki Czwartek wiecz-

rem milkły dzwony kościelne, zastępowane przez kołatki.

Wielki Piątek to dzień największej żałoby w Kościele. W tym dniu nie odprawia się mszy świętej, a jedynie podniosłe nabożeństwo. Celebracja kończy się urządzeniem symbolicznego grobu Chrystusa. Wielki Piątek łączy się ze ścisłym postem i zakazem wykonywania większości prac.

Śmierć przez ukrzyżowanie była najbardziej okrutną i hańbiącą karą, jaką mógł wydać sąd rzymski. Skazaniego człowieka nie wystarczyło publicznie zabić, należało go pozbawić godności i wystraszyć jego potencjalnych naśladowców. Symbolem pierwszych chrześcijan była ryba, a nie krzyż. Zmieniło się to w IV wieku, po odnalezieniu relikwii Krzyża Świętego przez matkę cesarza Konstantyna, św. Helenę. Odnalezione relikwie miały być odciążone przechowywane w świątyni wzniesionej nad grobem Chrystusa. Kult krzyża rozpowszechnił się bardzo szybko, a szczególna adoracja relikwii odbywała się właśnie w Wielki Piątek. Pierwsze wzmianki o obchodach Wielkiego Piątku w Kościele rzymskim pochodzą z VII wieku.

Wielka Sobota. Istotą wiary chrześcijańskiej jest zmartwychwstanie Chrystusa. Wprowadzeniem do Wielkiej Nocy była Wigilia Paschalna – liturgia, która rozpoczynała się po zmroku, dzień przed właściwym świętem, i stanowiła przejście rozpoczynające Niedzielę Zmartwychwstania. Wielkosobotnia liturgia kształtowała się przez wieki. Pierwotnie miała formę zwykłego czuwania, podczas którego czytano fragmenty Pisma Świętego. Z obrzędem Wigilii Paschalnej wcześniej zaczęto łączyć chrzest, czyli przyjęcie do wspólnoty chrześcijan. Początek nowego życia był najlepszym momentem na poszerzenie grona wiernych. Nie wiadomo, kiedy do obrzędu Wigilii Paschalnej dołączono zwyczaj święcenia ognia – już w IV wieku, czy dopiero na przełomie VIII i IX stulecia? Uroczyste wniesienie do świątyni ognia, symbolu światłości, jasności, którą jest dla nas Chrystus, rozpoczynało celebrację Wigilii Paschalnej. Potem trwała ona całą noc i kończyła się wspólnym śniadaniem. W średniowieczu zrezygnowano z nocnego czuwania, liturgię rozpoczynano po południu, a kończono o północy. W XIII wieku godzinę rozpoczęcia obrzędów przesunięto na sobotni poranek. Powrót do nocnego odprawiania Wigilii Paschalnej nastąpił w latach pięćdziesiątych XX wieku w wyniku reform papieża Piusa XII.

Wielka Niedziela to najważniejszy dzień w ciągu całych świąt. W tym dniu człowiek został wyzwolony z niewoli śmierci i rodzi się na nowo. To najważniejsze dla Kościoła święto celebrowane Zmartwychwstaniem Chrystusa. Początkowo odbywało się w ramach żydowskich obrzędów Pesach (obchodzonego na pamiątkę wyzwolenia Izraelitów z niewoli egipskiej). Po rozdzieleniu Kościoła i Synagogi, stało się prostym dorocznym świętem, poprzedzonym jednym lub kilkoma dniami postu. Do III w. Wielkanoc-Pascha była jedynym, dorocznym świętem chrześcijańskim, zawarte w nim były wszystkie tajemnice życia i śmierci Jezusa. Z upływem czasu każde wydarzenie z życia Chrystusa zaczęto wspominać w czasie jego rocznicy. W trakcie roku liturgicznego pamiątką Niedzieli Zmartwychwstania jest świętowanie niedzieli.

Poniedziałek Wielkanocny, w polskiej tradycji zwany Lanym lub Śmigusem-Dyngusem, nawiązuje do obrzędów starosłowiańskich i ma korzenie pogańskie. Pierwsza historyczna wzmianka o tym zwyczaju pojawiła się w 1420 roku w uchwale synodu diecezji poznańskiej. Dzisiejsza nazwa *śmigus-dyngus* powstała z połączenia dwóch wielkanocnych obrzędów. W czasie Wielkanocy chodzono po dyngusie (podobnie jak w Boże Narodzenie – po kołędzie) i przyjmowano poczęstunek w odwiedzanych domach. Śmigus pochodzi od niemieckiego słowa *schmagustern*. Oznaczał uderzanie brzoźową różgą po nogach, wiązał się z wykupem i oblewaniem wodą.

Z Wielkanocą łączy się wiele tradycji i symboli. Najważniejszym z nich jest **jajko**. W starożytnych mitologiach było symbolem narodzin wszechświata, w chrześcijaństwie zaś symbolizuje nadzieję i źródło życia. Nie jest jasne, skąd pochodzi zwyczaj kolorowania jajek. Jedna z legend mówi, że Maryja, matka Jezusa, podarowała jajka rzymskim żołnierzom, aby ograniczyli okrucieństwo wobec jej syna. Łzy Maryji, które spadły na skorupki jaj, miały je zabarwić mnóstwem kolorów.

Baranek – symbol zaczerpnięty z żydowskiej Paschy, gdzie był ofiarą składaną Bogu – uosabiał nadzieję na przetrwanie stad owiec. Był symbolem łagodności, prostoty i cierpliwości. Dla chrześcijan stał się znakiem męki, śmierci i zmartwychwstania Chrystusa.

Zwyczaj **święcenia pokarmów** najpewniej związany jest z agapą – wspólnym śniadaniem spożywanym na zakończenie czuwania w dniu Zmartwychwstania. Łączy się również ze szczególnym kultem jedzenia po długim okresie postnym. Żywność była błogosławionym darem Boga, niezbędnym do życia. Obrzęd błogosławienia pokarmów znany jest w Kościele katolickim od VIII wieku. Początkowo pokarmy święcili wyłącznie biskupi, z czasem dopuszczono do tej posługi inne osoby związane z Kościołem, czyli kapłanów, diakonów i lektorów.

JESTEŚMY

gdy uprawy budzą się do życia

Zadbaj o ochronę plonów.

Ubezpiecz uprawy w Generali Agro

i zyskaj 50 zł na zakupy na Allegro

Generali, z myślą o Rolnikach

Materiał marketingowy. Sprzedaż premiowa „Wiosenne zakupy na Allegro z Generali Agro” skierowana jest wyłącznie do osób fizycznych, trwa od 14.03.2022 do 30.06.2022 lub do wyczerpania puli kart podarunkowych (20 000). Aby otrzymać kartę podarunkową o wartości 50 zł, konieczny jest zakup i opłacenie ubezpieczenia upraw od min. jednego z dwóch ryzyk (grad, ogień) ze składką co najmniej 100 zł oraz wypełnienie formularza „Wiosenne zakupy na Allegro z Generali Agro” na portalu i-Rolnik do 10.07.2022. Regulamin akcji dostępny na stronie i-Rolnik.pl.

Nowy pakiet Agrocasco w ofercie Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „Tuw”

Mechanizacja i automatyzacja prac są nieodłącznym elementem współczesnego rolnictwa. Postęp technologiczny na dobre zagościł także i na polskich polach. Wysłuzone Ursusy i Bizony zostały zastąpione przez warte setki tysięcy złotych nowoczesne i wydajne maszyny. Wraz z rozbudową parków maszynowych rosną także oczekiwania rolników wobec produktów ubezpieczeniowych zapewniających ochronę sprzętu rolniczego.

Agrocasco w nowym wydaniu

W odpowiedzi na te potrzeby Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „Tuw” opracowało nowy pakiet Agrocasco. Sprzęt rolniczy może zostać objęty ochroną ubezpieczeniową w jednym z trzech wariantów: Mini, Standard i Super dopasowanych do różnych potrzeb klienta. Dodatkowo, w ramach pakietu znalazły się także ubezpieczenia: szyb sprzętu rolniczego, następstw nieszczęśliwych wypadków operatorów i pasażerów sprzętu rolniczego, ochrony prawnej oraz odpowiedzialności cywilnej z tytułu międzysąsiedzkich usług maszynowych.

Ochrona nie tylko dla nowych maszyn

Nowe Agrocasco w Tuw „Tuw” trafia w potrzeby klientów poszukujących szerokiego zakresu ochrony ubezpieczeniowej zarówno dla nowego sprzętu jak i sprzętu, który lata świetności ma już za sobą.

W wariantcie MINI, w atrakcyjnej cenie, sprzęt rolniczy zostaje objęty ochroną przed zdarzeniami losowymi (m.in. pożar, powódź, upadek drzew lub masztów, zapadanie lub osuwanie się ziemi) występującymi relatywnie rzadko, ale za to często skutkującymi poważnymi zniszczeniami. W wariantcie tym nie występują ograniczenia wiekowe względem sprzętu zgłaszanego do ubezpieczenia, a czynności związane z zawarciem umowy ubezpieczenia zostały ograniczone do niezbędnego minimum.

Kradzież w STANDARDZIE

Wariant STANDARD zapewnia ubezpieczenie w formule All Risks (wszystkie ryzyka), dzięki czemu w zakre-

sie ubezpieczenia mieszczą się wszystkie najczęściej występujące rodzaje szkód w sprzęcie rolniczym, w tym spowodowane kradzieżą lub usiłowaniami kradzieży. W ostatnich latach bowiem łupem złodziei coraz częściej stają się nie tylko luksusowe samochody, lecz także drogie ciągniki lub maszyny rolnicze.

Ubezpieczenie obejmuje także koszty holowania lub transportu oraz wartość plodów rolnych zniszczonych wskutek szkody powstałej w trakcie transportu ubezpieczonym sprzętem rolniczym. Jeśli wiek sprzętu rolniczego w dniu powstania szkody nie będzie przekraczał 15 lat, odszkodowanie będzie przysługiwać także za szkody powstałe w wyniku awarii spowodowanej przedostaniem się do wnętrza sprzętu rolniczego ciała obcego lub przegryzieniem przez zwierzęta (np. gryznie, kuny) wiązek elektrycznych, a także za uszkodzenie ogumienia, powstałe bez jednoczesnego uszkodzenia innych części sprzętu rolniczego.

Ochrona dla wymagających

Wariant SUPER jest odpowiedzią na potrzeby klientów poszukujących produktu ubezpieczeniowego zapewniającego najwyższy poziom ochrony. Jego wyróżnikiem jest brak jakichkolwiek fransyz i udziałów własnych w szkodzie. W tym wariantcie zakres ochrony ubezpieczeniowej, dostępny w wariantcie STANDARD, został dodatkowo rozszerzony o uszkodzenia szyb sprzętu rolniczego, powsta-

łe bez jednoczesnego uszkodzenia innych części, a także o koszty wynajęcia zastępczego sprzętu rolniczego. W trakcie trwania umowy ubezpieczenia klient ma zagwarantowaną stałą sumę ubezpieczenia, a w przypadku powstania szkód częściowych - zniesienie konsumpcji sumy ubezpieczenia oraz zniesienie amortyzacji części, aż do przekroczenia przez sprzęt rolniczy wieku 15 lat. Limity odpowiedzialności mające zastosowanie w wariantcie SUPER należą do jednych z najwyższych na rynku.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „Tuw” zachęca do skorzystania z oferty ubezpieczenia sprzętu rolniczego Agrocasco, w celu poznania bliższych informacji zapraszamy do odwiedzania strony internetowej www.tuw.pl, jednostek terenowych Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „Tuw” lub skontaktowania się z agentami na terenie całego kraju, którzy udzielą wszystkich niezbędnych informacji i pomogą w wyborze optymalnego wariantu ubezpieczenia.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „Tuw”

Biurowo Regionalne w Łodzi
ul. Żurawia 7/9, 91-455 Łódź
telefon: (42) 640-68-53
e-mail: lodz@tuw.pl
www.tuw.pl

* Informacja stanowi materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „Tuw” z siedzibą w Warszawie 02-793 Warszawa, ul. Raabego 13

**TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH**
T U W

*Zdrowych i radosnych
Świąt Wielkanocnych
pełnych spokoju, życzliwości
i wiosennego nastroju
życzy*

*Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych
"Tuw"*

 www.tuw.pl

Informacja stanowi materiał promocyjny Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „Tuw” z siedzibą w Warszawie 02-793, ul. Raabego 13.

ŚWIEŻE I ZDROWE BO ZE ZJAZDOWEJ

Święta Wielkiej Nocy

Święta Wielkiej Nocy to czas wypełniony spotkaniami w rodzinnym gronie. Na te wyjątkowe dni przygotowujemy pyszne, tradycyjne potrawy i dekorujemy stół nadając mu świąteczny charakter. Pisanki, zająca, świeże kwiaty to absolutnie obowiązkowe elementy wystroju. Kulinarną zaletą Świąt Wielkanocnych jest to, że na stole pojawić się może niemal wszystko, czego zapagniemy. Polecamy Państwu dwa przepisy wielkanocne: babeczki z kremem kokosowym i babkę fit! Smacznego!

WIELKANOCNE BABECZKI Z KREMEM KOKOSOWYM

Składniki:

- 100 g mąki gryczanej
- 50 g ksylitolu
- 30 g oleju kokosowego
- 100 g banana
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia

Krem:

- 100 g śmietanki kokosowej
- łyżka cukru pudru z ksylitolu
- +owoce suszone do dekoracji (np. rodzyunki, jagody goji, żurawina)

Przygotowanie: Mąkę przesiać do miski, dodać ksylitol, olej kokosowy i banana. Dokładnie zblendować na gładką masę. Dodać proszek do pieczenia i wymieszać za pomocą blendera. Masę przełożyć do foremek na babeczki i piec w 180 stopniach przez ok. 20 min. Po tym czasie należy pozostawić babeczki do wystygnięcia przynajmniej przez 1 h. Śmietankę kokosową ubić z pudrem z ksylitolu przy użyciu miksera. Kremem udekorować babeczki i posypać je dowolnymi owocami suszonymi.

FIT BABKA WIELKANOCNA

Składniki:

- 100 g mąki ryżowej
- 30 g mąki kukurydzianej
- 4 jaja
- 100 ml jogurtu naturalnego
- 50 g ksylitolu
- proszek do pieczenia
- cytryna

Przygotowanie: Żółtka jaj utrzeć z ksylitolem, a białka ubić na sztywną pianę. Do żółtek przesiać obie mąki, dodać jogurt naturalny i łyżeczkę proszku do pieczenia. Wszystko razem zmiksować. Następnie dodać pianę z białek. Cytrynę dokładnie umyć. Setrzeć z niej skórkę i dodać do masy. Wymieszać. Masę przełożyć do formy na babkę. Piec w 180 stopniach przez ok. 35 minut.

Źródło: www.akademiadobregosmaku.sggw.pl

*Pogodnych, spokojnych i zdrowych
Świąt Wielkiej Nocy.
Rodzinnej atmosfery świątecznego śniadania,
bogatego zajączką i wiosennego nastroju*

*życzy Zarząd i Pracownicy
ŁRH „Zjazdowa” S.A.*

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl

mojaWież
mojaPolska

Drodzy Czytelnicy,

wszystkiego najlepszego, dobrych spokojnych
Świąt Wielkanocnych, mokrego dyngusa
i bezpiecznej przyszłości życzy

Program „mojaWież”
wydawca kwartalnika „mojaWież”

Wejdź na www.mojaWies.pl lub zadzwoń 800 007 444 i dowiedz się więcej!

